

"Kleiner, Beter, Leuker" – Verplaatste jeugdhulp naar de wijk Beijum

Versie 0.4 (we bouwen onderweg samen verder aan het plan en de uitwerking)

Een nauwe samenwerking

Deze pilot wordt uitgevoerd door Coöperatie Dichtbij (indiener en penvoerder), Barkema en de Haan, CM Zorg, Community Support, Cosis, Horizon Begeleiding, KOEN, Leger des Heils, Molendrift, Team050 en VNN. Dit doen we samen met huisartsen(praktijken) in Beijum, WIJ Groningen (toegang en basisjeugdhulp in Beijum) en de gemeente Groningen.

Uitgangspunten

Vanuit het perspectief van de zorgaanbieder sluiten wij ons van harte aan bij de ambities uit de *Notitie strategie pilots aanvullende hulp jeugd en gezin*.

Onze uitgangspunten en ambities binnen deze pilot zijn:

- Ouders zijn primair verantwoordelijk
- Hulp is aanvullend daarop
- Hulp is dichtbij het gezin aanwezig
- Hulp is laagdrempelig en toegankelijk, normaliserend en herstelgericht
- Vertrouwen in deskundigheid en oplossingen is essentieel
- Hulp is zo vaak mogelijk in één keer goed
- Zo weinig mogelijk wachttijd

Het kan echt beter!

De praktijk laat zien dat het effectiever organiseren van jeugdhulp écht mogelijk is. Ervaring leert dat een beperkte maar structurele aanwezigheid van gedragswetenschappers uit de specialistische jeugdhulp leidt tot een aanzienlijk effectievere inzet van jeugdhulp: met minder benodigde capaciteit, zonder reistijd of verlies van schooltijd, en bijna geen schooluitval!

Vanuit andere gemeenten weten we dat Ondersteuners Jeugd en Gezin (OJG) in huisartsenpraktijken wachttijdvrij ongeveer 65% van de hulpvragen zelfstandig afhandelen in een paar contacten. Hierdoor worden zorgvragen klein gehouden en zoveel mogelijk direct opgelost. Inhoudelijk is dit beter en het levert een financieel rendement van € 750.000,- per fte op.

In de hele regio zien we dat als we meer multidisciplinair samenwerken we steeds vaker schooluitval, uithuisplaatsingen en doorplaatsingen voorkomen. Gezamenlijke planvorming en goede afgestemde uitvoering tussen het gezin, het wijkteam, jeugdhulpaanbieder, school en leerling leidt tot veel effectievere hulp tegen veel lagere kosten.

Onze aanpak

Onze aanpak binnen de pilot is drieledig:

1. We nemen elk ervaren probleem door jeugdigen, ouders en school serieus en houden relatief eenvoudige problemen klein. We zijn er vroeg bij en normaliseren samen met ouders en jeugdigen waar dat kan.
2. We doen het vaker in één keer goed, door direct multidisciplinair samen te werken als dat nodig is, waarbij we leren van elkaars expertise.
3. We doen het samen. Aanbieders, WIJ Groningen (toegang en basisjeugdhulp), huisartsen(praktijken) en de gemeente Groningen leren het samen beter te doen.

Deze doelen sluiten aan bij de regionale doelen van de transformatie van de jeugdhulp. Deze pilot zet een beweging in gang, waardoor ouders en jeugdigen hier nu al van profiteren en we samen leren hoe druk op de zwaardere zorg afneemt:

- ✓ Lichtere hulp waar het kan, zwaardere hulp waar het moet
- ✓ Sneller schakelen en minder bureaucratie
- ✓ Betere samenwerking tussen toegang, basisjeugdhulp, huisartsen, aanvullende hulp en onderwijs
- ✓ En daardoor doelmatiger inzet van middelen

Hoe doen we dat?

Door twee breed opgeleide en ervaren gedragswetenschappers vanuit de specialistische jeugdhulp in deeltijd in de wijk te positioneren en deze nauw te laten samenwerken met WIJ Groningen (toegang en basisjeugdhulp in Beijum). Zij voegen kennis toe aan de toegang en basisjeugdhulp, waardoor er gezamenlijk een vloeiende verbinding met de aanvullende hulp wordt opgebouwd.

De gedragswetenschappers werken hulpverlenenderwijs. Ze smeden banden, verbanden en structuren om basisjeugdhulp en aanvullende hulp tot een vloeiend geheel te maken, ook met domeinen zoals onderwijs, financiën en wonen. In hun rol zijn ze er voor de jeugdigen en gezinnen, en ook voor de professionals vanuit het wijkteam en andere organisaties en domeinen. Hierdoor zal de hulpverlening, in een eerder stadium, beter en meer op maat plaatsvinden: kleiner en vaker in één keer goed.

Hoe ziet dit er in de praktijk uit?

Gedragswetenschappers versterken verwijzers en basisjeugdhulp

De gedragswetenschappers gaan de OJG'ers versterken, zodat meer hulpvragen direct behandeld kunnen worden en er minder naar de specialistische hulp verwezen wordt.

Bij verwijzingen vanuit WIJ Groningen of huisartsen kunnen de gedragswetenschappers bijdragen aan het verwijzen. Zeker als het gaat om hoog specialistische jeugdhulp (HSJ) waarvoor een verklarende analyse nodig is. Met elkaar kunnen deze partijen ook zorgen dat de OJG's, de basisjeugdhulp én de aanvullende jeugdhulp volgens een eenduidig kader gaan werken bij het inzetten van analyses.

De betrokken partijen zorgen ervoor dat wanneer aanvullende jeugdhulp buiten de wijk nodig is, deze zonder wachttijden aansluit op het voorgaande, in afstemming met de toegang. Doordat basisjeugdhulp ook zonder wachtlijst werkt, kan die hulp, wanneer het nodig is na aanvullende hulp, ook zonder wachttijden aansluiten.

De gedragswetenschappers bieden kortdurende hulp

Net als de OJG kunnen de gedragswetenschappers worden ingezet voor kortdurende specialistische hulp in de wijk, in aanvulling op de OJG of de basisjeugdhulp. Deze behandelaars kunnen in meer dan 60% van de gevallen in enkele sessies de jeugdige helpen het probleem op te lossen. Dit voorkomt dat problemen groter worden en meer langdurige hulp nodig is.

Gedragswetenschappers bieden hulp en consultatie

Voor goede jeugd- en gezinshulp en echt maatwerk is het vaak helpend kortdurend specialistische kennis te betrekken, zonder indicatie, zonder wachttijd en zonder door te hoeven verwijzen. Met deze kennis kunnen de basisjeugdhulp, het onderwijs of het jongerenwerk vaak meer betekenen en meer bereiken.

Het duo gedragswetenschappers wordt het snelle schakelpunt naar dit soort specialistische kennis. Soms zullen ze het zelf kunnen bieden, soms vliegen ze een collega vanuit de deelnemende aanbieders in.

We onderzoeken en bieden groepsaanbod in de wijk

Binnen de pilot wordt onderzocht welke vormen van groepsaanbod en eHealth passend zijn binnen de wijk en voor welke hulpvragen deze effectief ingezet kunnen worden. Dit gebeurt in afstemming met WIJ Groningen, waarbij we zoveel mogelijk aansluiten bij het bestaande groepsaanbod.

Wat levert deze pilot op voor de regio?

Het doel is om samen met alle betrokken partners continu te leren en ontwikkelen. We willen de pilot evalueren op de doelen: houden we problemen kleiner? Doen we het vaker in één keer goed? En ontlast dat het systeem? De duur van de pilot is waarschijnlijk te kort om dat echt kwantitatief aantoonbaar te maken. Omdat dit in de toekomst wel nodig is, willen we daar samen indicatoren voor formuleren. We denken dan bijvoorbeeld aan de afname van vragen in aanvullende jeugdhulp of basisjeugdhulp, minder uithuisplaatsingen, minder stapeling van zorg, een daling van het gebruik van alternatieve onderwijsvoorzieningen en een verbeterde samenwerking tussen hoog specialistische jeugdhulp en ouders.

De pilot zal wel lang genoeg zijn om vast te stellen:

- ✓ Of het lukt om een gezamenlijke visie te ontwikkelen.
- ✓ Of we (verwachten) met deze opzet beter (te gaan) scoren op bovenvermelde punten.
- ✓ Aanbevelingen te doen over introducties elders en/of de pilot goed te ontleden naar werkzame elementen en verkeerde keuzes.
- ✓ Wat er nodig is om dit goed te organiseren.

Tussentijdse evaluaties houden we kort en alleen met een selecte groep, in overleg met gemeente en zorgpartners samen te stellen. Bij de eindevaluatie betrekken we zoveel mogelijk betrokkenen uit de verschillende groepen stakeholders, waaronder ook de jeugdigen en hun ouders. We evalueren met hen behaalde resultaten, vertrouwen in deze richting, en de persoonlijk ervaren kwaliteit (van 'werd je afdoende geholpen?' tot 'plezier in de samenwerking').

We bieden tussen- en eindresultaten aan in een vorm die borgt dat deze benut kunnen worden voor de verdere regionale ontwikkeling en toekomstige inkoop van aanvullende hulp. Hierbij geven we antwoord op:

- Hoe zorg je voor kortere trajecten, minder jeugdhulp?
- Hoe sluit je jeugdhulp beter aan op onderwijs en thuissituatie?
- Wat is de meerwaarde van specialistische expertise in de wijk (en ook in relatie tot thuis)?
- Hoe voorkom je versnippering, lange lijnen en dubbele indicaties?
- Wat kan groepsgericht aanbod toevoegen in het efficiënter maken?

Onze professionals zijn deskundig op aanvullende hulp

De gedragswetenschappers zijn ruim ervaren in het opstellen van verklarende analyses, kortdurende behandeling en Samen1Plan. Het zijn aanpakkers, die niet bang zijn te handelen in complexe situaties. Ze hebben actuele en specifieke kennis van Jeugd GGZ, jeugdigen met een verstandelijke beperking/ontwikkelingsachterstand, cultuursensitief werken, evidence-based interventies. Ze kunnen oplossings- en systeemgericht werken, maken makkelijk contact en zijn laagdrempelig benaderbaar voor de wijkteams, basisjeugdhulp, OJG's/HAP's, jeugdigen en ouders. Herstelgericht werken en normaliseren zijn belangrijke uitgangspunten in hun werk en gedrag.

De gedragswetenschappers in de wijk werken in duo's aan inbedding in de wijk, het verkrijgen van draagvlak en acceptatie. Zorginhoudelijke expertise is geborgd via kennisnabijheid van hun collega's en werkbegeleiding vanuit de moederorganisaties. Ze hebben toegang tot alle kennisgebieden van de aanbieders waaronder ook de toegang tot materialen, methodieken en ondersteuning van groepsgewijze hulpverlening.

Aansluiting bij regionaal speelveld

Deze pilot past goed binnen het bestaande speelveld en de structuur: de gedragswetenschappers in de wijk zullen in nauwe afstemming met de toegang en basisjeugdhulp van WIJ Groningen en de huisartsen(praktijken) een deel van de zorgvragen zelf oppakken en oplossen. Ondertussen versterken ze de andere stakeholders met hun kennis en hun rol in het smeden van effectieve verbindingen met specialistische kennis en hulp. Voor een ander deel van de zorgvragen zal het bestaande aanbod ingezet worden. Het verwijzen vanuit verklarende analyses sluit aan bij de vlucht die deze techniek neemt in het werkveld, de eisen uit de HSJ-aanbesteding (hoog specialistische jeugdhulp) en de wensen met betrekking tot de doorontwikkeling van de (basis)jeugdhulp en de aanvullende hulp.

Vorbereiding

We nemen de periode tot de zomervakantie om de praktische aspecten van de pilot in meer detail overeen te komen met alle betrokken partijen. Met uitloop van de zomervakantie zorgen we er samen voor om alles en iedereen startklaar te krijgen. In de voorbereiding werken we vanuit vijf uitgangspunten: geen bedreiging maar een oplossing, geen belasting maar een verlichting, realistisch, direct waarde tonen en wederkerigheid.